Wm. Long Esq

with the Authors compts

DISPUTATIO MEDICA

INAUGURALIS

DE

PHTHISI PULMONALI.

DISPUTATIO MEDICA
INAUGURALIS
DE
PHTHISI PULMONALI;

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

EX AUCTORITATE REVERENDI ADMODUM VIRI,

D. GEORGII BAIRD, SS.T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ PRÆFECTI;

NECNON

AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU, ET

NOBILISSIMÆ FACULTATIS MEDICÆ DECRETO;

Pro Gradu Doctoris,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGII

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

ERUDITORUM EXAMINI SUBJICIT

GEORGIUS JOANNES OGILVY,

ANGLUS.

VII. Calendarum Julii, horâ locoque solitis.

——" Tertia est, longèque periculosissima species,
" quam Græci φθισιν nominaverunt."

CELSUS.

EDINBURGI:

EXCUDEBANT ADAMUS NEILL ET SOCII.

1804.

NOBILI VIRO,

ALEXANDRO WEDDERBURN,

Comiti Rosslyn,

Baroni Loughborough,

NUPER

SUMMO CANCELLARIO

MAGNÆ BRITANNIÆ,

&c. &c. &c.

INGENUARUM ARTIUM SCIENTIA,

ET OMNIBUS VIRTUTIBUS

QUÆ HOMINEM VEL CIVEM DECORANT,

ORNATISSIMO;

DE REGE, DEQUE PATRIA,

PER MULTOS ANNOS

OPTIME MERITO;

HANC DISSERTATIONEM

PEREXIGUAM,

SUMMA OBSERVANTIA,

D. D. CQUE

GEORGIUS JOHANNES OGILVY.

ERRATA.

Pag.	7. lin.	4. *pro*	acridi.	*lege*	acres.
——	14. —	10. —	autumnale	——	autumnali
——	25. —	19. —	familiare;	——	familiari;
——	41. —	21. —	inhalendis	——	inhalandis

Now spring returns: but not to me returns
The vernal joy my better years have known:
Dim in my breast life's dying taper burns,
And all the joys of life with health are flown.

Starting and shiv'ring in th' inconstant wind,
Meagre and pale, the ghost of what I was,
Beneath some blasted tree I lie reclin'd,
And count the silent moments as they pass;—

The winged moments, whose unstaying speed
No art can stop, or in their course arrest;
Whose flight shall shortly count me with the dead,
And lay me down in peace with them that rest.

Farewell, ye blooming fields! ye cheerful plains!
Enough for me the church-yard's lonely mound,
Where melancholy with still silence reigns,
And the rank grass waves o'er the cheerlefs ground.

There let me sleep, forgotten, in the clay,
When death shall shut these weary aching eyes,
Rest in the hopes of an eternal day,
Till the long night is gone, and the last morn arise.

M. BRUCE.

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS

DE

PHTHISI PULMONALI.

EXORDIUM.

INTER omnes morbos quibus obnoxia est gens humana, nullus est summam attentionem medicorum magis sibi vindicans quàm Phthisis, sive vastationes ejus spectamus, sive illos qui sævitiæ ejus objiciuntur. Ex tabulis mortuorum Londinensibus patet, phthisin pulmonalem quadraginta millia hominum et ampliùs, in hac insula quotannis absu-

mere; et hæc generis humani strages immanis in juvenes præcipuè cadit, sæpè in formosissimos, præcipuè sequioris sexûs, et in eos qui ingenio, et animi et corporis elegantiâ, præstant *. Exempla porrò innumera sunt, morbi hujus per totas familias grassandi, et eas extinguendi, ut et in aliis multa miserorum corpore lentè et miserrimè debilitato tabescentium. Licet dicere, ex experientia luctuosissima, de morbo hoc pertinaci et inveterato; de spe subita ac læta, sed crudeli et illudente, quâ nonnunquam amicos amantes at anxios et mæstos ludit hic morbus, spe valetudinem gratam et quasi certam præbente,—at quæ brevi, signo omni fausto evanido, evanescit; itaque tristitiâ maximâ amicos afficiens, quippe quibus spes nulla est ampliùs relicta.

DE-

* GREGOR. *Dissert. inaug.*

DEFINITIO.

Morbus hic a Culleno celeberrimo definitur:

"Corporis emaciatio et debilitas, cum tussi, febre hectica, et plerumque expectoratione purulenta *."

HISTORIA MORBI.

Morbus hic, licèt in plurimis regionibus orbis terrarum haud peregrinus; in quibusdam multùm, et forsan in nulla plùs quàm in Insula hac, aliter admodum ferè valetudini faventi, grassátur.

Licèt sexum utrumque, at fœmininum forsan ferè magis, aggreditur; utrumque et ab ætate

* Synops. Nosolog. Method. ad gen. XXXVII.

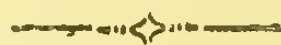
ætate pubere, usque ad annum trigesimum, et aliquando ad quadragesimum ; quamvis nec hìc desunt exceptiones. Hujus morbi duratio admodum varia est ; multùm fortassè à vitæ ratione pendet. Aliquando citò morti dat ; nonnunquam verò, et haud infrequenter, miserum ægrum annos duos vel etiam plures vexat.

Inter medicos multùm disputatum est, an phthisis in Britannia ex contagio originem ducit. Plures in singulis familiis eo afficiuntur ; unde labem heræditariam esse mihi verisimile videtur. Opinio contraria, miseris ægris infelicissima, in regionibus multis peregrinis viget, in quibus certior factus sum, languescentem hoc morbo miserum quasi pestem vitari.

A tussi levi, et nimis sæpè neglecta, ferè originem trahit morbus hic, ab omni exercitatione et noctis accessu auctus, at plerumque absque signo ullo admodum insigni vel dolore fixo : gradatim fit frequentior, præsertim nocte et post cibum ; lingua evadit rubra ;

rubra; pulsus celeres et duri; æger de pectore constricto queritur; dolet thorax totus, vel pars tantùm lateris; et somnus, propter tussin et dyspnœam, multùm turbatur. Sub stadium hoc, evadit gradatim emaciatio; appetitus cibi minuitur, et vires ab exercitatione quavis levi exhauriuntur. Stadii hujus duratio varia est; sæpè per hiemem tussis et febris tamen demùm augentur: brevi fit expectoratio; pulsus evadunt pleni et crebri; gingivæ rubræ, et facies constricta; vox cava, et dolor lateris urgens; respiratio frequens et laboriosa: exacerbationes matutinæ et vespertinæ ægrum vexant; rubor circumscriptus genarum observari potest; decubitus in latus alterutrum difficilis est; cutis sentitur calidus et aridus; oculi evadunt coloris margaritas referentis, et dolores migrantes partibus corporis variis queritur æger: vesperem versus, membra extrema inferiora multùm tumescunt; evadit expectoratio crebra, purulenta et sæpè sanguine imbuta; ungues fiunt adunci, deciduntque capilli: vehementer

hementer sæpè urget dyspnœa; sequuntur sudores nocturni maximè copiosi, diarrhœa, quæ vires miseri quàm maximè exhauriunt: ad finem versus morbi, lingua immunda seu cum aphthis obducta observari potest; fit demùm delirium, convulsiones lenes, et brevi æger extremum halitum efflat.

DE CAUSIS MORBI.

Ob ejus frequentiam in Insula hac, dantur rationes variæ; sed harum plurimæ minùs ratæ, et certè dubiæ.

Placet multis auctoribus, causam phthisis opificiis nostris numerosis, eoque vitæ generi maximè sedentariæ, tribuere. At argumentum hoc ad hominum genus hocce solum pertinet, ideòque ut causa generalis ferri non potest.

Putant

Putant alii oriri a cibo animali nimio, et liquoribus distillatis, ab incolis nimis usurpatis, ex quo fiunt corpora eorum crassa, et humores præter naturam calidi et acridi. At argumento huic obstat, phthisin vigere in regionibus quibusdam aliis, in quibus cibo animali parùm vescuntur; et quidem, in Hibernia et Caledonia, genus hominum pauperius, ferè lacte et dietâ farinariâ utitur, neque ob hanc rem phthisis expers. Neque, me judice, generalem *theæ* usum, ut causam verisimiliorem habendam esse oportet: quandoquidem pro certo novimus, in regionibus quibusdam peregrinis, maximè usurpari theam; et nihilominùs regionum incolis harum, præ insulæ hujusce incolis, phthisin morbum esse penitùs ignotum.—Mihi igitur, phthisim scrofulæ et cœlo vario et mutabili, tribuendam persuadetur.

CAUSÆ

CAUSÆ PRÆDISPONENTES.

CONSTAT inter medicos ferè omnes, ex temperamentis omnibus *sanguineum* esse huic morbo opportunissimum; quod notatur cute tenui, nitidâ, oculis et capillis candidioribus, venis magnis et tumidis. Phthisici ferè etiam corpore modo peculiari formato sunt; scilicet, collo longo et tenui, thorace contracto et angusto, humeris prominentibus, et in genere corpore tenuiore.

Modus vitæ peculiaris, a multis est ut causa prædisponens habendus: At mihi videtur genus vitæ omne ferè, phthisi esse obnoxium. Haud negandum tamen est ob operæ naturam lapicidas, molarios, lanariosque, genera præ aliis esse hominum multò magis phthisi obnoxia. Constat etiam inter omnes, corporis habitu scrofuloso præditos, huic morbo esse proclives; scilicet, qui sunt labro superiore tumido, facie floridâ, glandulis conglobatis in cervice auctis præditi, vel quibus est ophthalmia tarsi.

CAUSÆ EXCITANTES.

Cum hoc vitium a variis omninò fontibus, et ab aliis morbis prægressis, originem ducit, omnes causas quæ huic morbo ansam dant enumerare difficillimum est; prætereà limites hujusce libelli arcti, de præcipuis earum mentionem facere tantùm sinunt.

1mò, *Hæmoptysis.*—Vix dubitandum est quin phthisis sæpiùs a hæmoptysi proveniat: si sanguis aut serum effundatur in substantiam cellulosam, vel pulmonum cellulas, basin phthisi dat, præcipuè si in eam proclivitas adsit.

2dò, *Catarrhus.*—Omnibus notum est, post catarrhum longum, phthisin pulmonalem haud rarò insequi.

Iis labe hæreditariâ laborantibus, scrofulosis maximè, est periculosus: ita sanguinis

motus per pulmones impeditur; hinc distributio abnormis et congestio, quæ vasa sanguinea debilitat et distendit, et rupturæ obnoxia reddit: hinc forsan pulmonis, vel quod sæpiùs fit, tuberculorum in pulmone existentium, inflammatio.

3tiò, *Asthma,*—a multis inter causas phthiseos enumeratur. In prædispositis, me judice, facilè fieri posse causam excitantem: At exempla sunt multa, admodum senum, annos multos hoc morbo laborantium.

4tò, *Pneumonia,*—a multis habetur causa excitans: at hæc frequentissimè antequam ad statum suppurationis evaserit, supprimitur; et etiam quando hoc fit, ex pectore ejicitur plerumque pus, vel sanatur ulcus.

5tò, *Tubercula.*—Observationibus satis compertum est, scrofulosos præ omnibus aliis phthisi

phthisi obnoxios esse, et maximam partem phthiscorum hanc dispositionem planè habere. Sunt quidem medici non parvi nominis, qui, ex centum ægrotis phthisi absumptis nonaginta ad minimum, scrofulosos esse, ponunt. Prætereà, magna certè similitudo et analogia est inter tubercula et ulcera phthisica in pulmonibus, et tumores abcessusque scrofulosos in cæteris corporis partibus *.

Culleno celeberimo judice, oriri possunt tubercula ab acrimonia à morbis variis orta, e. g. à variolâ, à morbillis, à scarlatina, et præsertim à scrofula †.

Causis

* Vid. Gregor. Tent. Inaug. p. 23.

† Auctor hic acutissimus et doctissimus inquit: "In one case, and that too a very frequent one, of phthisis, it appears, that the noxious acrimony is of the same kind with that which prevails in scrofula. This may be concluded from observing, that a phthisis, at its usual periods, frequently attacks persons born of scrofulous parents; that is, of parents who had been affected with scrofula in their younger years; that very often, when the phthisis appear

Causis his generalibus excitantibus licet addere calculos, aut materiam extraneam in pulmone, frigus, humorem, exinanitionem solitam repentè supressam, syphilin, vel licet certiùs remedium ejus, scilicet ab usu hydrargyri.

Secundum Doctorem Beddoes, causam excitantem frequentissimam esse sanguinem nimis oxygenatum.

CAUSA PROXIMA.

Causa proxima hujus morbi satis innotuit.

Cadaverum

---

pears, there occur at the same time some lymphatic tumors in the external parts; and very often I have found the tabes mesenterica, which is a scrofulous affection, joined with the phthisis pulmonalis. To all this I would add, that, even when no scrofulous affection has either manifestly preceded or accompanied a phthisis, this last, however, most commonly affects persons of a habit resembling the scrofulous."
——*First Lines*, cap. iv.

Cadaverum sectiones hominum phthisi extinctorum ferè semper tubercula, vomicas, ulcerationes pulmonum, exhibuerunt, quibus istud viscus magna ex parte consumitur.

DIAGNOSIS.

NIL difficilius in re medica, aut summâ medici attentione dignius, quàm diagnosis. Nunc paucis dicendum est, quomodo phthisis ab iis morbis qui notis quibusdam eam simulant, dignoscatur. Hi sunt Cattarhus, Pneumonia, Asthma, Nostalgia, Empyema, Amenorrhœa. De his igitur, ordine, pauca dicemus.

Catarrhum—inter et phthisin difficillima est diagnosis, propter similitudinem magnum,

præsertim

præsertim in stadio primo. Utique catarrhus ferè incipit cum gradu aliquo raucitatis, coryza, faucium inflammatione; sic tussis sæpè est violenta, et ab initio cum muci expectoratione, et virium magna prostratione, stipata; aggreditur sæpissimè vel in autumno vel hieme. Phthisicorum autem è contrario, tussis crebra et molesta, initio sicca, posteà cum sputo plerumque purulento, et tempore verno vel autumnale præcipuè, eos infestat; at ferè aliquod doloris in thorace, vel in laterum alterutro, fert: signa verò quæ phthisin incipientem multùm, secundum morbi causas, variant.

Signa diagnosin augentia evadunt admodum conspicua: inter signa notissima est febris hectica, à Culleno ita descripta:

"Febris quotidiè revertens, accessionibus meridianis et vespertinis, remissione, rariùs apyrexiâ, matutinâ; plerumque sudoribus nocturnis, et urinâ sedimentum furfuraceo-lateritium deponente*."

Purulentia

---

* *Synops. Nosol. Method.* in loco.

Purulentia expectorationis, signum insigne præbet; ad quod certissimum reddendum, experimenta sequentia ab ingeniosissimo DARWIN memorantur:

Primò, — Acidum sulphuricum mucum quàm pus faciliùs solvit; aquâ solutioni tali additâ, dispescitur mucus in flocculos, vel in superficiem natat; at aquâ puri in acido soluto additâ, latex fit turbidus, vel pus ad imum præcipitatur:

Secundò,—Solutio caustici alcali et pus et mucum solvet; sed aquâ additâ, solùm præcipitatur pus.

CELSUS periculum ab igne etiam laudat, et dicit: "Quicquid excreatum est, si in ignem impositum est, mali odoris est; itaque, qui de morbo dubitant, hac notâ utuntur*." Sed ut rectè observatur a CULLENO, et pus et mucus, igne subjecto, malè olent: at experimentorum quibusdam suprâ dictorum, necnon animum ad colorem ejus et opacitatem attendendo

* CELSUS, lib. III. cap. xxii.

dendo, plerumque ejus naturam licet comperire.

Nuper dictum, pus accuratè à muco ope microscopii, globulosa enim facie est, distingui posse. Dictum etiam, pus calori balnei ab arena facti, in fermentationem acetosam, et deinde in putrescentem abire.

Pneumonia.—Phthisis ab hoc morbo, tardo aggressu, absentiâ doloris vehementis, et magnæ pyrexiæ, cum respiratione valdè laboriosa et vultu livido, facilè distinguitur.

Asthma.—Dissimilitudo hujus morbi phthisi conspicua est. Asthma certè est affectio spasmodica, invadens paroxysmis, et antispasmodicis sublevatur.

Nostalgia.—Admodum difficillima est diagnosis hunc morbum inter et phthisin: dirigendi sumus, presertim ex ægri priore historia, habitu corporis, et signis existentibus.

Empyema.

Empyema.—Nonnunquam etiam diagnosis valdè difficilis est empyema inter et phthisin: Per longum tempus, cum plerisque signis phthisis, præcipuè cum febre hectica, existere possit. A priore historia morbi tamen, naturam ejus intelligere liceat. Empyema semper sequela est pneumoniæ et pleuritidis, et sensum anxietatis vel gravitatis in thorace inducit, sæpèque cum evidente fluctuatione stipatur.

Amenorrhœa.—Signa amenorrhœæ sæpè phthisi admodum similia sunt. Vera diagnosis est maximi momenti, quippe consilia medendi valdè contraria sunt. Ut in phthisi, ita in amenorrhœa, magna haud rarò est debilitas; cutis fit pallida; respiratio citata irregularisque, et morbus uterque eodem ferè tempore vitæ aggreditur. Amenorrhœa tamen sæpè cum dyspepsia, et appetitu pravo, palpitatione, dolore capitis, et nonnunquam flavedine cutis, non autem cum ulla tussi aut expectoratione purulenta, febreve hectica, stipatur.

patur. Diagnosis presertim difficilis est in habitu scrofuloso; morbi hi forsan uno tempore aggredi possint.

PROGNOSIS.

Prognosis ex morbi progressu, et causa, ex ægri constitutione, sexu, arte, et ætate, cœli temperie, abscessûsque situ, deduci potest.

Ex phthisi incipiente, bonum exitum sperare licet; confirmata, verò, vix unquam curationem admittit; etenim ulcus aëri perpetuò objectum, et in parte situm, in qua non est facilis puris eductio, atque a tussi ipsa crebrò concussum, vix sanari potest. Non verò semper desperandum est: quanquam hic morbus sæpiùs mortem infert, non defuerunt exempla,

empla, quibus etiam phthisis confirmata feliciter terminata fuit.

In phthisi quæ ab injuria externa exorta est, absque vitio interno præ-existente, et in qua subitò rumpitur vomica, expuitur pus album, leve, æquale et inodoratum, aut ex qua vix ulla febris, tussisque non valdè urgens, sæpiùs sanationem admittit; et etiam si ulcus ejusmodi, a pleuritide, aut peripneumonia, suppurata relictum fuerit.

Multi hæmoptysin sæpè passi sunt, nullo unquam phthiseos signo superveniente.

Multùm pendet prognosis, ex ægri constitutione. Pectus angustum et depressum; spinæ dorsi curvitas; humeri elati, collum longum; vox exilis aut clangosa; cutis pellucens, color valdè candicans, et in genis roseus; gracilis habitus corporis; creber catarrhus; præcox ingenium,—scrofulam indicant; talibusque constitutionibus phthisis sæpiùs lethalis.

Sexui sequiori, magis huic morbo quàm viris, est proclivitas: hæc forsan ex structura corporum delicatiore, sed potiùs, me judice,

ex

ex vestitu leviore, oritur; adde quod, in urbe præcipuè, interdiu probè amictæ perambulant, noctu verò fervidis, hyemali objectæ vi, fermè nudæ conclavibus exeant.

Juvenilium ætatem amat hic morbus, citiùsque mortem infert, quia tunc temporis velocior est circuitus sanguinis, et quia morbus hæreditarius magis est timendus, quàm in ætate provectiore.

Præter hasce causas suprà memoratas, oritur, et etiam augetur, morbus, ex hominis arte: opifices, ex artificiorum natura, pulveri admodum expositi, maximè phthisi obnoxii; talibus morbus lethalis, propter pulverem quam in pulmones quotidiè hauriunt.

Satis verisimile videtur, tabidis multum nocere cœlum frigidum et mutabile: ni fallor, in regionibus frigidis humidis maximè grassatur; at tubercula in pulmonibus, quatenus ex variis signis dignoscere possimus, eosdem effectus ex anni tempestatibus percipere videntur. Ægri enim, tempore hiemali aut verno, sæpè tussin levem, frequentem,

molestam

molestam et siccam, cum difficultate respirandi, conqueruntur. Haud rarò tamen suâ sponte remittunt, tempore æstivo; autumno autem vel hieme redeunt, et vere appropinquante ægro mortem afferunt *.

Ex observationibus quorundam medicorum nostrorum, qui in regiones calidiores iter fecerunt, hic morbus, multò rarior quàm in hac insula, ubi cœlum varium et mutabile.

Pendet prognosis ex abscessûs situ. In nonnullis exemplis pus juxta ramum tracheæ situm habet; ex quo, propter pulmonem erosam, in ramum tracheæ evadit, tussique ejicitur. Interdum verò, ruptâ vomicâ, vel vase sanguifero permagno eroso certissimè suffocatur æger.

Postremò, de morbi progressu et terminatione judicandum est ex symptomatum gradu. Morbo incipiente vires haud multùm imminutæ, respiratio facilis, tussis lenis, absque ulla

---

* Vid. GREGOR. Tent. Inaug. p. 27.

ulla labis hæreditariæ suspicione, bonum indicant. Si sputum non purulentum, nondum febris hectica supervenerint, perita medicamentorum et victûs administratio ægrotantem aliquandiu superstitem servabunt. Quando respiratio difficilis; tussis molesta; expectoratio copiosa, fœtida, puriformis; sudores, tumores artuum œdematosi, ad extremum ventum est. Tabidis nihil perniciosius alvi profluvio *.

In fœminis gravidis factis, cursus phthiseos nonnunquam sistitur; at brevi post partum, signum omne ejus iterum redintegratur, et citò sequitur terminatio mortifera. Hæc omnia, ni maximè fallor, variæ sanguinis distributioni tribuenda sunt. Hinc sanguinis determinatio ad pulmones avertitur, congestio in iis minuitur vel tollitur, et omnia mala exinde provenientia magnoperè levantur vel prorsùs sanantur.

Mania

* Hippocrat. Aphor.

Mania phthisi laboranti accedente, signa interdum mitigata sunt, interdum etiam sublata. Eadem verò decedente, recruduit.

RATIO QUORUNDAM SIGNORUM.

Tussis,—morbo incipiente, ab tuberculorum irritatione et formatione originem ducit; et stadio provectiore, à pure effuso, oritur.

Dyspnœa et *pectus gravatum*,—oriuntur, vel a thorace angusto et compresso, vel a tuberculis, quæ obstant quo minus liberè sanguinis circuitus sit, et quoties sanguis solito abundantiùs ad pulmones adfluit, ejusdem ibi cumulatio fit, sicque in cellulosum pulmonum corpus effusionem efficiet, ex qua tubercula originem ducunt.

Ad

Ad *febrem hecticam*,—proximè spectandum est. De causa hanc febrem concitante, lites inter medicos actæ sunt diu et acriter; nec etiam hodierno die apud eos convenit quæ causa sit. Plures quidem puri resorpto febrem istam adjudicare voluerunt: alii autem hujusmodi sententiam prorsùs abjecerunt. Hecticam ex puris in corpore præsentia pendere, mihi certissimè videtur; sed quod attinet ad modum ejus operandi, nihil pro certo habemus.

Emaciatio,—à ventriculo cibum malè concoquente, sudoribus nocturnis, sanguine vitiato, et adipe reabsorpto, inducitur. E pulmonum obstructione etiam oritur; omnibus enim notum, aliquid ad vitam sustinendam necessarium, ab aëre circumambiente ingredi, et aliquid etiam vitæ noxium per expirationem pulmonibus rejici; systema totum malè se habiturum ex pulmone obstructo patet; prava cibi assimilatio, cum glandularum mesenterii

senterii obstructionibus ad hæc haud dubio, nonnihil conferre possunt.

Intumescentia crurum,—fit à debilitate, et à sanguinis per pulmonem circuitu obstructo.

Diarrhœa colliquans.—Vix unquam illa profluere incipit, usquedum in præcipite res agatur, vel saltem morbus inveteraverit: à materia morbida ad intestina translata; ab arteriis exhalantibus præter naturam laxatis, et a halitu cutis suppresso, oritur.

Sudor colliquans,—à debilitate generali, et ab exhalantibus laxatis, exoritur.

In dissertationis hujus parte priore dictum est, fœminarum graviditatem signa hujus morbi lethalia morari: De ratione cujus rei, alia ab aliis prolata sunt. A Doctore BEDDOES ab *oxygenio* abstracto oriri dicitur; ab aliis a nausea et vomitu, fœminis gravidis factis adeò familiare; et ab aliis demùm, ex cursu

sanguinis pulmones versus averso; hinc enim congestiones tolluntur saltemve minuuntur, et mala ab iis proficiscentia ita depelluntur.

SECTIONES CADAVERUM.

PULMONIBUS phthisicorum, è vita raptis, inspectis, tubercula plerumque inveniuntur *, quibus istud viscus magna ex parte consumitur. De eorum natura et origine adhuc ignotum est. Opiniones varias quæ per multos annos prolatæ fuerunt, à variis medicis, hîc non in animo est tradere; profectòque limites hujusce libelli me in hanc arenam descendere vetant: Sit satis in præsentia, olim glandulas induratas esse æstimatas memorare. Sed opinio hæc meritò rejecta

* Vide MORGAGNI, lib. ii. epist. 22.

jecta est, nulla enim structura glandulosa, in membrana cellulosa pulmonis esse videtur. Nihil mirum quidem, ea credita esse glandulas affectas, quoniam inventa fuerunt in corporibus scrofulosis, et in eis affectis tumefactione in glandulis mesentericis, lymphaticisque colli, et axillis. Tuberculorum moles admodum varia, nonnunquam, ex magnitudine milii seminis ad eam pisi, vel adhuc ampliùs. Nunc per pulmonem sparsa, nunc per pulmonem congregata, in inflammationem et suppurationem abeunt.

Firmitas eorum maximè diversa est; aliquando nodosa, sed plerumque coagulata vel similia caseo sunt, et, sectione factâ, ita videntur; et ea posse extitisse in pulmone eorum, qui nunquam per totam vitam de thorace questi erant, compertum est*.

Frequenter

---

* "In cadaveribus nonnullorum phthisicorum, qui, dum in vivis agerent, de nullo pectoris dolore conquesti fuerant, occurrebant in pulmonibus ulcera insignia cum maximè partis consumptione."—LIEUTAUD, tom. i. p. 489.

Frequenter hæc tubercula ulcerata videntur; et, haud rarò massa eorum ulcerata, speciem unius màgni abscessûs inducit *. In his vomicis communicationes bronchiales plerumque comperiuntur †, et pulmone presso, pus ex minoribus ramulis, in asperam arteriam fluere percipitur. Serum vel pus extra vasa, in viscidam sive duram crustam mutatum subindè videre licet.

Secundum accuratissimum Doctorem Baillie ‡, contra hæmorrhagias, quæ tam probabilè

* "Sinister verò lobus, latus versus, duram substantiam, ad pyri majoris magnitudinem, quæ substantiam indurati pancreatis quodammodo referebat, in ejusque medio parvum ulcus, puris plenum, continebat."—Morgagni, lib. ii. epist. 22. art. 15.

† Vide Dr Stark's *Works*, p. 27.

‡ "When blood-veffels are traced into an abscess of the lungs, I have found them very much contracted just before they reached the abscess, so that the opening of their extremities has been closed up entirely.

bilè sunt evasuræ, à Natura pulcherrimè præcavetur. Substantia pulmonis, proxima abscessui, vulgo aëri firma et impervia observatur. Ab ingeniosissimo Doctore STARK, partes plerumque superiores posterioresque pulmonis præcipuè, et pulmonem sinistri lateris, magis ferè quàm dextri, affici notatur *. Observatio hæc sectionibus à MORGAGNI narratis convenit †.

MONRO TERTIUS, nuper mihi portionem pulmonis fœminæ, phthisi extinctæ, monstrabat. Pars major pulmonis dextri æquè dura ac cartilago, et in aquam injecta fundum ejus statim petivit. Pulmonem sanum inter et morbidum, stratum fuit lymphæ coagulabilis: Superficies ejus, similem laminam exhibebat.

---

entirely. This change in the blood-vessels is no doubt with a view to prevent hæmorrhagies foom taking place, which would certainly be almost immediately fatal."—*Morbid Anatomy*, p. 47,

* Dr STARK'S *Works*, p. 28.

† De Sedibus et Causis Morborum.

bebat. Cavum, huic parti morbidæ proprium, fuit aquæ plenum. Lympha coagulabilis interdum inter pulmonem sanum et morbidum effunditur; hoc modo, me judice, morbi progressus quodammodo sistitur.

Concretiones calcariæ intra pulmones et glandulis bronchiales nonnunquam inveniuntur. Plerique auctores de adhæsione inter pleuram pulmonalem et costalem, mentionem faciunt: Quamvis hæc species morbida plerumque in phthisicis invenitur, tamen huic morbo minimè propria; nam in quibusdam, qui nunquam phthisi affecti sunt, etiam in eis, quibus forsan nunquam fuerunt graves ulli morbi pectorales, sæpiùs observantur tales adhæsiones.

Professorem nostrum observare, rarissimè corpus ullum à se sine ea lustratum esse, audivi *.

ME-

* MONRO TERTIUS, in prælect.

MEDENDI RATIO.

ITAQUE phthisei, cùm morbus sit qui postquam adoleverit, difficillimè vinci possit, maturè occurrendum est.

In tanta tamen causarum, et phthisium varietate, nulla statui potest curandi ratio adeò universalis, quæ singulis causis, phthisibusque, earumque diversis stadiis aut gradibus, accommodari queat.

Incertus quidem in hujus morbi curatione, adeò justè medicorum opprobrii dicti, est medici successus. Stadium incipiens unicum esse videtur, in quo strages ejus supprimi possit. Constat inter omnes, stadio provectiore, quippe in quo vix ulla spes est, ad remedia levantia sola confugiendum.

Verùm

Verùm enimverò, quamvis eorum ineffecacia, utpote merè levantium, et prorsùs ad miserum servandum impotentium, ploranda est; nihilominus haud parùm juvabit ærumnas, contra quas minùs præcaveri potuit, levare saltem posse.

De variis remediis, quæ contra hæmoptysin, syphilin, et alios morbos jam dictos, in usum vocamus, mentionem facere, à consilio hujusce dissertationis prorsùs abest.

Tuberculorum tractatio, quippe quæ hujus morbi causa infausta generaliùs sunt, merito curam medici summam sibi vindicabit: eorum curatio igitur pars paginarum sequentium præcipua erit.

Primò,—Consilia ad tuberculorum inflammationem impediendam aut avertendam, maximè accommodata proponam.

Secundò,—Remedia illa, quæ successu optimo, et medicinam facientium experientiâ peritissimorum, stadio ultimo plerumque ad signa mœsta varia levanda, adhibentur.

Ad

Ad *consilium primum* consequendum, nihil meliùs cœlo miti esse videtur. Migratio igitur ad regionem calidiorem per acrem hiemem, admodum necessaria est. Loca optima, et à medicis laudatissima, sunt in genere Gallia Australis, Neapolis, Melita, Lusitania, Insula Madeira. Laudantur etiam, et jure, comitatus *Devonia*, et partes aliæ in Anglia occidentali, quæ forsan haberi possint ut succedaneum vice locorum remotiorum illorum haud parvum; quippe in quibus phthisici solatia solita, illa phthisicis debilioribus adeò necessaria, et in regionibus peregrinis adeò rara, attingere tam facilè possint; quæ, parùm abest quin, me judice, cœli mitioris commoda rependere possint amissa.

Non solùm tamen cœli mutatio, sed et commoda à navigando orta, plerumque addi solent: Et quidem, multis in exemplis, summo cum fructu esse stipata videtur navigatio phthisicis, et saltem signum infaustum omne ferè morari putata est. Celsus navigandi necessitatem, speciatim memorat: "Opus est,

(inquit), si vires patiuntur, longâ navigatione, cœli mutatione sic, ut densiùs quàm id est, ex quo discedit æger, petatur. Ideòque aptissimè Alexandriam ex Italia itur *." Tussi omnis generis, multùm prodesse videtur navigatio, CELSO judice; nam iterum laudat idem: "Utilis etiam in omni tussi est peregrinatio, navigatio longa, loca maritima, natationes †."

Quanquam sæpè fructus ex navigando optimi oriuntur, haud negandum tamen est oriri etiam effectus contrarios. Nausea constans phthisicos nimis aliquando debilitare et vexare videtur: et nihil dubito quin mœstitia, quam separatio ab amicis et patria facilè dat, fructum alium omnem sæpissimè frustratum reddiderit.

GREGORIUS noster doctissimus, in prælectionibus memorat, se censere, in exemplis, in quibus

* Vide Lib. III. cap. xxii.

† Lib. IV. cap. iv.

quibus ægri peregrinare vix possint, fructum oriri posse haud parvum ex hiemem agendo in temperie arte facta, circa gradum sexagesimum thermometri Fahrenheitiani. Forsan etiam liceat addere, in exemplis in quibus æger ex Britannia migrare vix possit, commoda ex navigationibus, subinde tempestate serenâ, factis, haud parva oriri posse*.

Nec migratio ad regionem calidiorem sola necessaria est; summâ ope vitare cœlum humidum, et supra omnia aëra noctu, nitendum est. Ratio ad vestitum etiam habenda est. Thorax, et partes inferiores, speciatim calidæ habendæ sunt; ad quem finem, optimum esse videtur indusium lanosum, et tibialia lanosa.

Exercitatio regularis et mediocris, admodum necessaria est. Et quanquam de exercitatione equestri, vix in verba accuratissimi Sydenham jurare ausim, in quibus cum fiducia

---

* "Si id imbecillitas non sinit, nave tamen non longe, gestari commodissimum est."—Celsus, lib. iii. cap. 22.

cia asscrit; "Hoc tamen sanctè assero, quod neque mercurius in lue venerea, neque cortex Peruvianus in intermittentibus, efficaciores extent, quum quàm in phthisi curanda exercitium jam laudatum, modò æger curet ut linteamina probè fuerint arefacta, atque etiam satis longa itinera cmetiatur: *"—nullum tamen exercitationis genus excellentius esse judico.

Corporis jactatio pensilis, ut à celeberrimo Doctore Carmichael Smyth laudata, multùm prodesse invenitur: quod gestationis genus, intra vircs hominum uniuscujusque generis est, ct in omni tempestate fruendum.

Ad diætam, cura summa est adhibenda. Oportet phthisicos prorsùs diætâ vegetabili, farinaceâ, et lacteâ, vesci. Lac à capris, vel ab asinis, quippe quod ventriculo levius et minùs nutriens, est antcferendum. Phlogisticâ diathesi primùm apparente, paulum sanguinis

* Opera Universa.

guinis est mittendum*, et catharticum mite et refrigerans præscribendum. Tussi molestâ factâ, aut thoracis aut laterum dolore inquietante, vesicatoria, vel epispastica è pice Burgundica confecta, adhibenda sunt, et sanguis iterum mittendus: Emetica ad nauseam excitandam data, nunc sæpè prodesse comperta sunt.

At hodierno die, ex nullo medicamento fructus major phthisicis, quàm ex *digitali*, percipiendus videtur. Quod ad hujus medicinæ utilitatem, autem, medicorum adhuc diversa est opinio. Forsan in exemplis iis, in quibus minùs profuerit, tamen hoc magna ex parte ex eo pependerit, quod non nisi intempestivè usurpata fuerit, scilicet morbo jam provectiore sive inveteratiore facto: Magis ita

---

* "In the older or more stubborn coughs, or in the first stage of a *consumption*, when the patient complains of pains in his side, constriction at his breast, or hot and restless nights, I have trusted most to small but repeated *bleedings*, to issues, and to a low and cool diet."—Sir J. Pringle

ita putare fert animus, quòd sim persuasus, raRò medici opem rogare ægros, priusquam provectior fuerit morbus: et quidem etiam quando primùm arcessitus fuerit medicus, remedia alia priùs ferè solent præscribi.

Cicuta etiam à variis auctoribus multùm fuit laudata; et quidem ex vi ejus in scrofula benè nota, eam attentionem nostram optimè merentem habere fert animus; et forsan junctam cum digitali evasuram efficacissimam.

Nuper maximè laudatur à Doctore CRAWFORD solutio *muriatis barytæ*. Vulgò exhibetur in dosibus quinque vel decem guttularum, et gradatim augetur ad viginti vel triginta bis in die.

Ut simile remedium nuper etiam laudatur solutio *muriatis calcis*. Datur in dosibus viginti vel triginta guttularum quotidie.

Fructus nativi, únà cum potu subacido refrigeranti, liberè sunt permittendi. Balsama acria, et medicamenta alia hujus generis, olim adeò multùm usurpata, nunc jure optimo de-

sueta

sueta sunt, quippe quæ non solùm inutilia, sed planè perniciosa.

Ad tussin levandum, tragacanthæ trochisci mucilaginosi, glycyrrhizæ, et demulcentia hujus generis, alia sunt usurpanda.

Nuper tussilago farfara et maranta arundinacea multùm usurpatæ fuerunt: At minùs prosunt.

In morbi stadio provectiore, ubi tussis ægrum assiduè vexat, et ubi somnum frangit et turbat, opiata omninò sunt necessaria.

Nunc opus est medici scientiâ totâ ad signa mœstissima levanda, et ad ægri vires sustentandas.

Emaciatione et expectoratione purulentâ factâ, cinchona à quibusdam medicorum multùm laudata, et ab aliis, haud minùs repudiata: mihi potiùs utilis agendo, unà cum medicamentis aliis ad vires suffulciendas allatis, quàm ut morbi antidotum, esse videtur.

Sequentia observantur à celeberrimo Pringle: "I have frequently (inquit) given

given three or four spoonfuls, twice a day, of a decoction of the bark, of a middling strength, without observing it to heat, or obstruct the breathing; but, on the contrary, to have good effect when the patient complained of low spirits and weakness *."

Sudoribus a tonicis, præsertim ab *acido minerali* obstandum: Forma conveniens et grata hujus est, eo miscendo cum conserva rosarum: cujus paululùm frequenter accipi possit.

In stadio provecto, *lichen islandicus* a Doctore FRITZE, pure rejecto, celebratur. Ferè exhibetur in lacte vel aqua, et miseros per plures annos sustentâsse fertur †.

In hoc morbi stadio sæpè ad *Bristoliam* adire suadetur: Sed, ut GREGORIUS noster rectè notat ‡, locus hic, minimè omnium est hortandus;

---

* *Observations on Diseases of the Army*, p. 164.

† *Med. & Phys. Essays*, vol. ix.

‡ In prælec.

hortandus; nam ex aquis ejus nihil commodi est sperandum; et visus quotidianus tam multorum et hominum et fœminarum, ad mortem præmaturam festinantium, haud aliter quàm ægro a morbo exhausto et quotidie finem eundem intempestivum expectanti, spectaculum mœstum et periculosum esse potest.

Ad diarrhœam colliquantem nunc levandam, astringentia et opiata sunt ministranda. Succus etiam fructuum mollium à CULLENO multùm laudatur.

Inhalatio *acidi carbonici gasis* nuper laudata est; et in exemplis quibusdam somnum inducere, et puris ejecti putriditatem perdere, compertum est.

Diæta nunc ex cibo animali tenui et jusculis, esse debet; et forsan quantitatem parvam vini rubri aquâ diluti, addere liceat. Dyspnœa etiam, quæ tam frequenter urget, a vaporibus aquæ calidæ inhalendis et æthere est levanda. Ad signum alterum molestum quod mo-

ribundum ferè vexat, scilicet aphthas, sublevandum, absorbentia et lotiones astringentes sunt adhibendæ.

FINIS.